

ע"פ 8274/17 - מאיר שלוש נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 8274/17

לפני:
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט י' אלרון

המערער: מאיר שלוש

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 6.9.2017 בת"פ 53104-08-16 שניתן על ידי
כבוד השופטת ד' מרסק-מרום

תאריך הישיבה: ח' בשבט התשע"ח (24.1.2018)

בשם המערער: עו"ד ארז אבוהב

בשם המשיבה: עו"ד רחלי זוארץ לוי
בשם שרות מבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק-דין

*

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ד' מרשק מרום) בת"פ 53104-08-16 מיום 6.9.2017, בגדרו נגזר על המערער (להלן: מאיר) עונש של 30 חודשי מאסר בפועל; מאסר על-תנאי; וקנס כספי בסך של 10,000 ₪.

רקע ועיקרי כתב האישום

2. ביום 7.7.2016 הוצא צו מעצר נגד מאיר, וביום 2.8.2016 בשעה 5:00 לערך הגיעו שוטרים לבית גרושתו ביישוב שוהם כדי לבצע את הצו. בעת ששוחחו השוטרים עם גרושתו, קפץ מאיר ממרפסת הדירה בקומה השנייה לחצר בית בקומה הראשונה, נמלט מן המקום בריצה ולא נענה לקריאות השוטרים שדלקו בעקבותיו. ביום 10.8.2016 בשעות הערב, נהג מאיר במכונית מסוג פולקסווגן ברחוב סן מרטין בלוד, נעמד עם המכונית בין שני כלי רכב חונים, וזאת מבלי שברשותו רישיון נהיגה בתוקף. ניידת משטרה שבה שני שוטרים נעצרה במקביל ובצמוד למכוניתו של מאיר, אחד השוטרים פתח את דלת מכוניתו של מאיר, הזדהה לפניו כשוטר, והורה לו לכבות את מנוע המכונית. מאיר התנגד, לא הסכים לצאת מהמכונית, ומשכך הפעיל השוטר כוח נגדו. מאיר נסע קדימה ואחורה, פגע במכונית שעמדה לפניו, ולאחר מכן פגע בדלת ניידת המשטרה וגרר אותה מנתיב נסיעתה; כל זאת כשהוא מסכן את חיי השוטר שעמד במרווח הצר שבין שני כלי הרכב. מאיר נמלט מן המקום בפראות לכיוון שדרות ירושלים בלוד, שם איבדו השוטרים קשר עמו. לאחר זמן קצר, אותר מאיר ברמלה כשהוא נוהג במהירות, חוצה מספר צמתים ברמזור אדום, עובר בין נתיבים בדרך מסוכנת, ומסכן את המשתמשים בדרך. באותו יום בשעה 23:00 לערך נמצאה מכוניתו ביישוב תל חדיד לאחר שהוצתה. בהמשך אותו לילה, בשעה 2:00 לערך, שכר מאיר יחד עם אדם נוסף צימר במושב בית נחמיה, שבו הסתתר מפני כוחות המשטרה. בשעות הבוקר עזבו השניים את הצימר, ונסעו במונית לכיוון לוד. בהגיעם לצומת גינתון, בעוד המונית עומדת באור אדום, הגיע כוח משטרה לצורך מעצרו של מאיר. השוטרים הזדהו, הורו לו לעצור, אחזו בידיו, אולם מאיר ניסה להשתחרר מאחיזתם וסרב לצאת מתוך המונית. לבסוף, חרף התנגדותו הצליחו השוטרים להוציא את מאיר מהמונית ולאזוק אותו.

3. ביום 7.5.2017 הודה מאיר לפני בית המשפט המחוזי בעובדות כתב האישום המתוקן שגובש בהליך גישור שיפוטי, והורשע בגין מעשים אלו בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (סעיף 332(5) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)); מעשי פזיזות ורשלנות ברכב (סעיף 338(א)(1) לחוק); שתי עבירות של הפרעה לשוטר (סעיף 275 לחוק); ונהיגה ללא רישיון בתוקף (סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"ב-1962).

תסקירי שירות המבחן

4. בתסקיר שהוגש לבית המשפט המחוזי צוין שמאיר, יליד שנת 1964, גרוש פעמיים, אב ל-4 ילדים, ניהל אורח חיים משותף עם גרושתו עד למעצרו, מתאר שחווה נסיבות ילדות קשות, בכלל זה התמכר לסמים והסתבך בפלילים בגיל צעיר. מאיר הביע אמנם אחריות מילולית על מעשיו, אולם התקשה להתייחס לעבירות שביצע באופן מעמיק, לא הכיר בבעייתיות שבעמדותיו, דפוסי חשיבתו, והתנהגותו. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון להישנות עבירות מצדו של מאיר בעתיד, ברם, חרף האמור, ובשל העובדה שמאיר אינו מבטא קושי סביב מצבו, נמנע שירות המבחן מליתן המלצה שיקומית בעניינו. בתסקיר עדכני צוין כי מאיר שוהה בבית הסוהר 'איילון', ומקיים קשר תקין עם בני משפחתו. עוד צוין, כי מאיר אינו משולב במסגרת חוץ אגפית (בשל סיווגו כאסיר בעל סיכון גבוה לבריחה), אינו מביע נזקקות טיפולית, וממילא אינו משולב בהליך טיפולי כלשהו.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

5. בראשית דבריו עמד בית המשפט המחוזי על תסקירי שירות המבחן כמתואר לעיל, ועל עיקרי טענות ב"כ הצדדים לעונש. לאחר מכן, עמד בית המשפט המחוזי על הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות - סיכון חיי אדם וזלזול בשלטון החוק ובאוכפיו; מדיניות הענישה הנוהגת; והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בכלל זה חומרת העבירות, דפוס ההתנהגות, והנזק שנגרם וצפוי היה להיגרם. על יסוד האמור, קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה שבין 24 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

6. לשם קביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה, שקל בית המשפט המחוזי לחומרה את עברו הפלילי המכביד של מאיר; האמור בתסקירי שירות המבחן; והעובדה שנמנע במשך שנים מלחדש את רישיון הנהיגה שלו. מנגד, שקל בית המשפט המחוזי לקולה את השינוי הממשי שעבר לאורך השנים באורחות חייו; הבושה שחש מהסתבכותו הנוכחית והאפקט ההרתעתי שיש לכך; והעובדה שהודה בכתב האישום המתוקן וחסך זמן שיפוטי יקר. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת הסנגור לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום או מטעמים מיוחדים אחרים, וקבע כי בהתחשב במכלול יש לגזור את עונשו של מאיר "מעט מעל הרף התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע" (פסקה 16 לגזר הדין). סיכומו של דבר: בית המשפט המחוזי גזר על מאיר עונש של 30 חודשי מאסר בפועל; מאסר על-תנאי; וקנס כספי בסך של 10,000 ש"ח.

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

7. לטענתו של מאיר, העונש שהוטל עליו חורג באופן משמעותי ממדיניות הענישה הנוהגת. לדידו, מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי הולם מעשים שבמרכזם עומדת עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ואילו בעניינינו עבירה זו מתייחסת לאירוע נקודתי בלבד בעובדות כתב האישום. לשיטתו, מתחם הענישה ההולם בנדון דידן הוא בין 10 ל-15 חודשי מאסר בפועל, מתחם שמשקף את המסכת העיקרית של המעשים המתוארים בכתב האישום - מעשי פזיזות ורשלנות, ולא את העבירה החמורה ביותר שבה הורשע - סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. עוד טוען מאיר, כי שגה בית המשפט המחוזי כשדחה את בקשת סנגורו לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום. לדבריו, אמנם עברו הפלילי מכביד, ברם, מזה מספר שנים לא הסתבך בפלילים, השתקם מחייו העברייניים, ועבר שינוי ממשי באורחות חייו. זאת ועוד, טוען מאיר כי בית המשפט המחוזי לא נתן את המשקל הראוי לנסיבותיו האישיות שאינן קשורות בביצוע העבירות, בכלל זה הפגיעה הצפויה בו ובמשפחתו כתוצאה ממאסרו, ולעובדה שהודה במעשיו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר.

8. בדיון שנערך לפנינו אתמול טענה ב"כ המדינה כי יש לדחות את הערעור, ונתנה טעם לדבריה על כך שמתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט המחוזי אינו שגוי כלל. העונש בתוך המתחם נגזר בחלקו התחתון. ההימלטות והמרדף מבטאים זלזול של ממש, בוטה וקשה, בשלטון החוק. מוכרים אמנם מרדפים ארוכים ומסוכנים יותר, אך מן הראוי לעשות כדרך שעשה בית המשפט המחוזי ולהשקיף על המכלול. המערער הסלים את התנהגותו. לחובתו של המערער עבר פלילי. בית המשפט המחוזי לקח בחשבון פרק זמן משמעותי שבו חדל המערער מביצוע עבירות, אך אין ניתן להתעלם מעברו.

דין והכרעה

9. נתנו דעתנו על טענותיהם של ב"כ הצדדים, אלו שבכתב ואלו שבעל-פה, על רקע גזר הדין דנן, וגזרי דין אחרים בעניינים דומים, והגענו לכלל מסקנה כי אין הצדקה להתערב או לשנות מגזר הדין. אמרנו את אשר אמרנו בהקשר זה, וב"כ המערער נועץ עם המערער והודיענו על 'משיכת' הערעור. עיניו של המערער נשואות לדיון הצפוי בעניינו בוועדת השחרורים ביום 30.1.2018, כשתום ריצוי 2/3 מתקופת המאסר עתיד לחול ביום 28.2.2018. ב"כ המערער ביקש כי נאמר דברים על הפוטנציאל השיקומי של מרשו. אכן, לבטח קיים פוטנציאל שכזה, אך הבהרנו, ונשוב ונבהיר, כי לא נבוא בנעליה של ועדת השחרורים, שתעשה ותחליט כחכמתה, על סמך טיעוני הצדדים כפי שיובאו לפניה. נציין אך זאת, שלחובתו של המערער אמנם עבר פלילי ותעבורתי שאין ניתן להתעלם ממנו, אך בד בבד, מאז שנת 2004 לא הורשע בפלילים, ומאז שנת 2008 לא הורשע בתעבורה. על רקע זה, נראית הרשעתו בעניין הנדון כאן, כחריג. בגילו, 54, הגיעה העת לחדול כליל מעבריינות. בעבר הרחוק הוכיח המערער כוח רצון בגמילה מסמים, עליו להישמר מאד מפני שימוש מזדמן בסמים, לבל ישוב ליפול. מפי בא-כוחו שמענו על רצונו של המערער להשתלב בתכנית טיפולית; אך הדבר נמנע ממנו בהיותו מסווג כסג"ב. אנו מקוים וממליצים על שילובו של המערער בתכנית טיפולית, לפני שחרורו מהמאסר, ולאחר שחרורו.

10. הערעור נמחק בזאת.

ניתן היום, ט' בשבט התשע"ח (25.1.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט